

Hejsan barnen!

Kommer ni ihåg mig, Tiuku?

Och kommer ni ihåg Fike och de andra djuren i Hoppsan-skogen?

Men jag ska ändå presentera mig.

Jag är Tiuku och jag är lite lustig. Jag har en burrig päls i alla världens färger och en stor näsa, så jag kan lukta riktigt bra. Jag är inget vanligt djur. Jag är född ur barnens fantasi. Barnen har planerat mig och min vän Fike, visste ni det?

Nu är det Veckan för barnets rättigheter, och jag skriver brev från Hoppsan-skogen varje dag. För att fira barnen hissas också Finlands flaggor upp på onsdagen som är barnkonventionens dag.

Under Veckan för barnets rättigheter talar vi i år om lärande. Det är nämligen en mycket viktig rättighet för varje barn. Javisst, det är viktigt att lära sig. Och det är underbart att få lära sig!

Vad anser ni att är lärande?

Jaså? Verkligt bra synpunkter!

För mig innebär lärande att jag får någon helt ny kunskap eller skicklighet. Ni barn lär er nytt varje dag. Det är inte alltid fråga om stora saker, som att lära sig cykla eller skriva bokstäver, utan också mindre saker, som att märka att snön knarrar när man tar snö i handen och gör en snöboll.

Vad har ni lärt er idag?

Vänliga hälsningar,

Tiuku

Jag kan, jag lär mig!

Den här leken handlar om att identifiera vilka saker som medlemmarna i gruppen är skickliga och bra på, och vad de först nu håller på att lära sig. Leken kan genomföras i små grupper eller till och med under den gemensamma morgonsamlingen.

Genomförande i grupper: läraren delar upp gruppen i små grupper som tillsammans funderar över en eller två saker som de alla är bra på och en eller två saker som de fortfarande håller på att lära sig. Även gruppens vuxna deltar.

Läraren ber grupperna att berätta för andra vad de redan kan och vad de ännu håller på att lära sig.

Grupperna säger först vad de är bra på. Hela gruppen kan säga antingen det med en röst eller så kan någon på hela gruppens vägnar säga: "Vi är bra på att ..." Alla andra elever som tycker att de är bra på samma sak ställer sig upp och säger: "Det är jag också!"

Sedan berättar grupperna vad de fortfarande håller på att lära sig: "Vi håller på att lära oss ..." Alla andra elever som håller på att lära sig samma sak reser sig upp och säger: "Det gör jag också!"

Till sist kan ni tillsammans diskutera om de som redan kan någon sak kan hjälpa andra att lära sig det också.

Genomförande i morgonsamlingen: vi sätter oss i en cirkel. Läraren vägleder var och en att tänka på en sak som de är bra på och på en sak som de fortfarande håller på att lära sig.

Var och en berättar i tur och ordning en sak som de är bra på och sedan en sak som de fortfarande håller på att lära sig. Läraren vägleder alla som tycker att de är bra på samma sak att lyfta upp händerna efter det första som sagts. På samma sätt gör ni för saker ni håller på att lära er. Så här går ni igenom alla som sitter i cirkeln – också de vuxna.

Psst. Om ett barn tycker att det är svårt att komma på något som det är bra på, kan vuxna i gruppen hjälpa till. "Du är skicklig på att leka fantasilekar", "du är bra på att beakta andra", "du är bra på att klättra" osv.

Till sist kan ni tillsammans diskutera om de som redan kan någon sak kan hjälpa andra att lära sig det också.

Tillämpning i små grupper: ta med en maskot eller en mjukisleksak i morgonsamlingen. Barnen får turvis hitta på vad mjukisleksaken kan. Barnet kan antingen berätta det eller visa det (t.ex. mjukisleksaken kan hoppa). Om barnet inte kommer på något, kan läraren hjälpa till genom att säga: "Jag tror att mjukisleksaken nu tränar på att lyssna, och det är verkligen en viktig skicklighet. Hur övar ni barn på att lyssna på andra?"

Vad lärde jag mig idag?

Vi följer tillsammans under dagen eller till och med under hela Veckan för barnets rättigheter vad var och en lär sig. Varje gång man upptäcker att man har lärt sig något, kan man anteckna det tillsammans på väggen som en bild, teckning eller med ord. I slutet av varje dag kan ni under lärarens ledning diskutera saker som ni lärt er tillsammans och om det var svårt eller lätt att lära sig. Ni kan tillsammans applådera för saker ni lärt er!

Läraren kan gärna beakta också små lärdomar som gruppmedlemmarna har lärt sig, så att var och en får uppleva framgång. För någon kan det till exempel vara en stor sak de lär sig inläring i lugn och ro, även om de ännu inte behärskar det som de ska lära sig.

Syftet med uppgiften är att lära sig att beakta och uppskatta små och vardagliga lärdomar, såsom att själv ta på sig skorna, hålla pennan i handen på rätt sätt, städa upp leksaker från golvet eller tacka en vän. Under veckan har ni säkert också lärt er att be om och ge förlåtelse, att lyssna och att vänta på er tur, vilket är bra att lära sig tillsammans.

Titta, jag kan!

Under morgonsamlingen eller när ni är utomhus kan ni ta en snabb runda med "Titta, jag kan!"

Ni ställer er i en cirkel, och varje barn får turvis visa en rörelse som de andra så noggrant som möjligt ska härma. Om någon rörelse är svårare, kan ni stanna upp en stund och öva rörelsen under ledning av den som föreslog rörelsen.

Pssst! Barnkonventionens dag firas onsdagen den 20 november! Kan ni kanske ordna en liten fest tillsammans med barnen? Du kan se närmare på tipsen om planeringen av festen i Tiukus brev på onsdagen.

Hejsan igen barnen!

Hejsan igen barnen!

Vet ni vad som hände mig igår?

Det är så att Fike är skicklig på att rulla. Fike ser ut som en gummiboll när den rullar nerför backen! Det ser så roligt ut, så jag bad Fike lära mig det också.

Man kan lära sig på många sätt. Man kan öva, studera, eller se hur kompiserna gör och sedan göra samma sak. Men visst kräver det övning, särskilt om det är något nytt eller svårt.

Och jag trodde att det var lätt att rulla, men det var det inte! Fike är rund och har en lämplig form för att rulla runt. Men jag är burrig och tjock, och jag rullade helt snett och krockade med ett träd, och jag studsade inte alls som en gummiboll.

Jag började gråta och ville sluta. Men Fike tröstade mig och kramade mig, och sedan försökte jag igen, många gånger, tills jag förstod hur det går till.

Det är inte alltid lika lätt för alla att lära sig nya saker, eftersom alla är olika. Man kanske inte ens kan lära sig allt. Jag lär mig till exempel inte att flyga, för jag har inga vingar, som min vän Ugglan har.

Men jag lärde mig att när jag orkar träna kan jag lära mig mycket.

Jag var så stolt när jag äntligen lyckades, och det kändes skönt att få beröm av Fike.

Jag behöver inte vara lika bra på att rulla som Fike.

Men det är ändå kul att rulla runt, och det var kul att jag lärde mig!

Vänliga hälsningar,

Tiuku

Är det svårt att lära sig?

Diskutera under lärarens ledning om lärande och om det kan kännas svårt. Vad har varit lätt för barnen att lära sig, vad har varit svårt? Har någon av barnen någon gång känt som Tiuku att nu vill han eller hon inte fortsätta att träna eftersom det är så svårt? Kan barnen ge tips till varandra om vad de då kan göra? Läraren kan hjälpa till att hitta på tips om det känns svårt för barnen: "Man kan till exempel ta en liten paus och sedan försöka igen, man kan be en vän eller vuxen om hjälp, man kan tänka sig att man försöker fem eller tio gånger och sedan ser om det blir lättare..."

Dans om barnets rättigheter

Lyssna tillsammans på sången om barnets rättigheter och titta på koreografin i sången. Kan ni göra samma rörelser? Är det svårt att dansa och lära sig danssteg? Är det okej om dansstegen inte alltid går i samma riktning som hos de andra?

Orden i sången om barnets rättigheter, noterna, sången i form av en inspelning samt därtill hörande musikvideo med danskoreografier som barnen har gjort finns på webbplatsen för Veckan för barnets rättigheter (på finska):

<https://www.lapsenoikeudet.fi/kampanja/lapsenoikeuksienviikko/yleista/arkisto/lapsenoikeuksienlalu/>

Var det här något nytt eller kom någon ihåg det från tidigare?

Psst. Även barnbandet Mimmit har en sång om barnets rättigheter och den finns i YouTube på finska, svenska, engelska och i en version på finska med teckenspråk som stöd.

Psst. Psst. Om ni gillar att sjunga, lönar det sig att också titta på Utbildningsstyrelsens sång Oikeus on lapsella på YouTube. Sången framförs på finska. Texterna till videon finns på följande språk: finska, svenska, engelska, nordsamiska, skoltsamiska, enaresamiska, ryska, estniska, somaliska, arabiska. Sångtexter, noter och tryckta sångkort finns på Utbildningsstyrelsens webbplats.

Rulla runt!

Bygg av mjuka madrasser eller filter en rullbana i ett grupprum eller en sal. Rulla var och en i tur och ordning enligt er egen stil, lärarna också, och applådera åt var och en! Det spelar ingen roll om man inte lyckas rulla till en början eller om man rullar rakt eller snett, alla sätt är lika bra!

I dag firar vi barnets rättigheter!

För idag är det barnkonventionens dag! Vet ni vad det betyder?

Det innebär att världens länder tillsammans har kommit överens om regler som vuxna måste följa, för att barnen ska må bra. Och det firas varje år denna dag. Också i Finland hissas flaggorna upp i flaggstången för barnen! Har ni märkt det?

Också i Hoppsan-skogen flaggar vi. Gissa vem som hissade flaggan? Giraffen, förstås! Det är lätt för Giraffen. Ugglan flög upp på flaggstången och gav Giraffen råd hela tiden, men Giraffen bara skrattade.

I dag vänder vi upp och ner på rollerna, det ska bli roligt. Ni barn kan vara lärare och berätta för vuxna hemma varför vi firar barnets rättigheters dag.

I barnens rättigheter ingår många bra saker. Till exempel att det är viktigt att barnen behandlas väl, att barn inte blir mobbade eller skadas och att de får mat, vård, kramar och undervisning. Vuxna måste lyssna på vad barnen har att säga.

Det är också barnets rätt att få leka och vila. Att leka är ett viktigt sätt att lära sig. Men man behöver inte alltid lära sig, ibland kan det vara skönt att slappna av och ha roligt tillsammans.

Kom ihåg att leka! Och berätta för vuxna om barnets rättigheter!

Vänliga hälsningar,

Tiuku

Flaggskådning

Gå ut och promenera i närheten av er enhet för småbarnspedagogik. Hur många Finlands flaggor kan ni se?

Om det inte finns flaggstänger i er näromgivning, kan ni själva laga Finlands flaggor för att fira barnkonventionens dag. Under en vilopaus gömmer läraren flaggorna på daghemsområdet. Hittar barnen alla flaggor till exempel under utomhusvistelsen på eftermiddagen? Om ni hinner och barnen orkar, kan varje barn göra två flaggor: en flagga som det gömmer och en flagga som det tar hem för att fira festdagen.

Firandet av barnets rättigheter

Vi firar barnkonventionens dag! Planera och ordna en liten fest tillsammans med barnen och låt barnen besluta om så många saker som möjligt: festprogrammet, klädseln, serveringen. Precis som under tidigare år kan ni laga ett vimpelband för barnets rättigheter. Vimpelbandet kan ni skriva ut från webbplatsen Lapsenoikeudet.fi. På ena sidan av bandet kan barnet rita sin egen bild och på den andra sidan kan barnet rita eller skriva önskemål eller något om barnets rättigheter. Om ni tillsammans med de större barnen vill närmare gå igenom barnets rättigheter än i detta brev, kan ni använda den diaserie som finns i skolmaterialet för lärare (länk till diaserien läggs till senare på hösten!).

Omvända roller

Om det är möjligt i er grupp, kan ni också prova att byta rollerna i dag. Barnen får vara lärare, och lärarna får vara elever. Låt barnen planera vad de vill lära vuxna och hur! Gruppen kan delas in i mindre grupper, av vilka var och en kan hålla en gemensam undervisningsstund för de andra om de så vill.

På barnkonventionens dag kan det också hända vad som helst som barnen önskar! Ni kan på förhand tala om för barnen att de, om de så önskar, kan klä sig som de vill i dag – i en maskeraddräkt, i finaste festkläder eller till och med i pyjamas. Ni kan äta frukost på eftermiddagen och lunch på morgonen.

Ni kan också hitta på era egna sätt att leka omvända roller!

Hälsningar från Hoppsan-skogen!

Vet ni vem alla som bor här i Hoppsan-skogen?

Det är jag och Fike! Och så finns här också andra trevliga kompisar som Haren, Ugglan, Katten, Ekorren, Igelkotten, Hästen, Giraffen och Spindeln. Jag frågade dem hur de lär sig nya saker, och jag fick många bra tips!

Fike har lärt sig mycket genom att se hur andra gör. Jag gillade mycket att höra att Fike av mig har lärt sig att trösta andra!

Hästen påminde mig om att man ska vara snäll mot sig själv. Alla lär sig i sin egen takt, och det gör inget om man inte genast lyckas. Ibland lär man sig mest av ett misslyckande. Det är också ett mycket gott råd, eller hur?

Spindeln sade att man måste våga försöka. Spindelnätet blir finare när man inte alltid gör ett likadant. Om spindelnätet blir en röra, gör det inget, man kan alltid göra ett nytt. För om man endast gör enkla saker lär man sig aldrig något nytt.

Gissa vad Katten sa? Ni vet väl att katter sover nästan hela tiden och vet ni varför? Hjärnan behöver vila, och medan man sover kan nya färdigheter mogna i hjärnan. Katten påstår att det är därför som den är så väldigt klok.

Jag kanske gillar mest Giraffens tips. Giraffen sade att det är viktigt att man kan skratta åt sig själv och ta det lugnt. Om man tränar alltför allvarligt är det inte alls skojigt.

Och ytterligare ett råd! Haren påminde mig om att det är viktigt att äta bra och hälsosamt för att hjärnan ska fungera. Morötter lär vara riktigt bra mat om man vill lära sig.

Vänliga hälsningar,

Tiuku

BARNETS RÄTTIGHETER

Tips från Hoppsan-skogen

Gå igenom tillsammans de inläringstips som djuren i Hoppsan-skogen gav.

- Fike: Se hur andra gör och ta modell efter dem!
- Hästen: Var snäll mot dig själv och bli inte ledsen om du inte genast lyckas!
- Spindeln: Försök prova på nya saker och lita på dig själv!
- Katten: Se till att du får tillräckligt med vila och sömn!
- Giraffen: Skratta åt dig själv och ta det lugnt!
- Haren: Ät hälsosamt och ta hand om din hjärna!

Vilka tips för lärande kom barnen på själva? Skriv tillsammans upp alla inläringstips på tavlan eller på papper och låt tipsen vara framlagda under Veckan för barnets rättigheter eller en längre tid.

Spindelns spindelnät

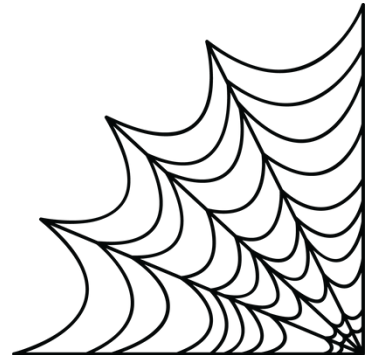
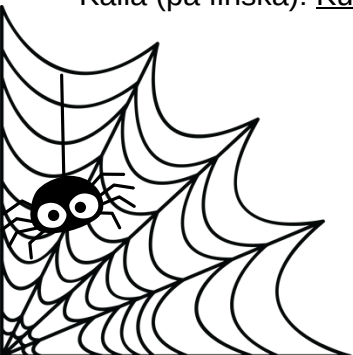
Rita på papper ett spindelnät i egen smak och en spindel! Om ni vill kan ni också limma ett spindelnät gjort av garn på ett papper. Genomförandet är fritt och spindelnätet kan hängas upp på väggen i undervisningslokalen som en utställning för att påminna om barnets rättigheter och om att man lär sig nytt när man vågar försöka och inte ger upp, även om saker och ting inte genast lyckas.

Medan barnen pysslar kan läraren berätta mer om spindlar.

Visste du att ...

- Spindlar spinner ett nytt spindelnät varje dag?
- Spindelnätet bildas i spinnkörtlarna som finns i spindelns bakre del?
- Spindelnätet är mycket tunt, men är hållbarare än en lina? Spindelnätet tål till och med kyla!
- Spindeln fäster först ena änden av spindelnätet och går sedan fram och tillbaka som en lindansare?
- Det tar cirka 20 minuter att spinna ett spindelnät?
- I mitten av spindelnätet finns en larmtråd som stramas åt när ett byte fastnar i nätet?
- Varje spindelart har sitt eget sätt att spinna ett spindelnät?

Källa (på finska): [Kuinka hämähäkinseitti syntyy_\(yle.fi\)](https://www.kuinka-hamahanseitti.syntytyyle.fi).

Hästens hinderbana

Bygg tillsammans av kuddar, filtar, leksakslådor, klossar Hästens hinderbana i Hoppsan-skogen. Hitta på olika sätt att komma över eller under hindren på banan. Om man inte lyckas genast, kan man alltid försöka på nytt!

Skrattövning

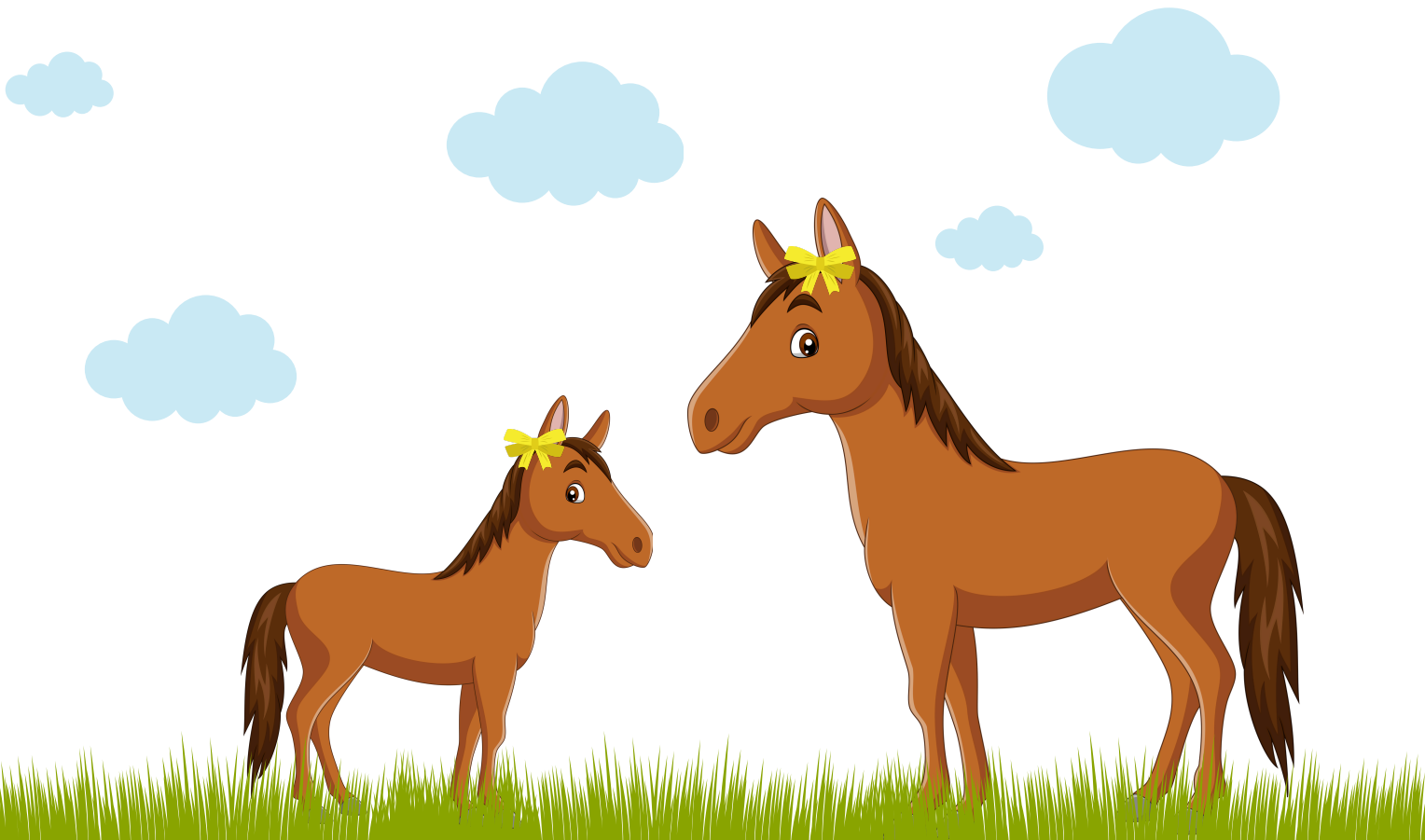
Visste ni att skratt får hela kroppen och själen att slappna av och underlättar inläring? Nu får ni skratta tillsammans!

Läraren tar tid, till exempel en minut, då alla ska skratta. Det gör inget om man inte genast börjar skratta eller om det känns fånigt. I något skede börjar skrattet smitta av sig.

Efteråt ska ni prata om hur och var skrattet kändes.

Smittade de andras skratt? Tyckte någon att det var svårt att skratta? Var det svårt att sluta skratta när man äntligen kommit igång?

Obs läraren! – Om ett barn inte börjar skratta av sig självt, skratta med barnet, gör roliga miner, berätta ett skämt och uppmuntra barnet!

Hej än en gång barnen!

Visst har vi haft en trevlig Vecka för barnets rättigheter!
Jag har i alla fall haft det. Har ni? Förhoppningsvis!

Och jag hoppas att ni har lärt er mer om barnets rättigheter. Barnets rättigheter är ju regler som länder runt om i världen har kommit överens om och som vuxna måste följa för att alla barn ska ha det bra.

Kommer ni ännu ihåg de tips som invånarna i Hoppsan-skogen gav? Man lär sig lättare om man sover gott och äter hälsosamt. Ytterligare behövs det glädje, uthållighet, mod och så ska man vara snäll mot sig själv. Och när man är ivrig och intresserad känns det som om man lär sig av sig själv. Det är kul att lära sig!

Minns ni när jag sa att jag aldrig kan lära mig flyga? Det visade sig att jag kunde, eller åtminstone nästan!

Spindeln byggde nämligen ett riktigt stort spindelnät i Hoppsan-skogen, det var precis som en jättetrampolin. När man hoppar i spindelnätet känns det som att flyga! Spindeln har aldrig tidigare byggt ett så stort spindelnät förut, så Spindeln var lite nervös, men det blev jättefint och nu hoppar vi alla i det hela tiden.

Jag är så glad att ni under hela veckan för barnets rättigheter har fått höra vad vi gör i Hoppsan-skogen! Jag kommer att sakna er så mycket, men nästa år ses vi igen!

Jag skickar en stor och burrig kram till er!

Hej då!

Tiuku

Märke för mästerelev

Obs! Titta på Tiukus brev för måndagen och uppgiften "Vad jag lärde mig idag!"

Om ni har fört bok över det ni lärt er och försökt lära er, gå då igenom listan i slutet av veckan. Applådera tillsammans för saker som ni lärt er och försökt lära er. Barnen kan av kartong göra ett märke för en Mästerelev. Som hjälp kan ni om ni så önskar använda en bifogad mall som kan skrivas ut (pdf). Det färdiga märket kan ni hänga runt er hals med ett snöre eller fästa det på bröstet med tejp eller säkerhetsnål.

Balansera som Spindeln:

Vuxna gör på golvet med tejp eller trådar ett spindelnät som går kors och tvärs. Barn kan hjälpa till med att "spinna spindelnätet". Barnen balanserar som en spindel på spindelnätet. Vilka vägar kan spindeln gå? Kan flera spindlar samtidigt i god sämja färdas i spindelnätet?

Avslappningsträning: vilostund i spindelnätet

Ni minskar på ljuset. Ni tar en bekväm viloposition på golvet/madrassen/i en vuxens knä. Ni får blunda om ni vill, eller titta mot taket. Ni kan spela lugnande instrumentalmusik i bakgrunden. Ni läser lugnt, och håller pauser mellan meningar och stycken:

"Föreställ dig att du är en liten skimrande vattendroppe som vilar i ett spindelnät i månskenet. Du tittar upp från spindelnätet mot himlen där stjärnorna blinkar. Rymden ovanför dig är stor och tyst.

Föreställ dig att stjärnorna skapar olika mönster på himlen. Stjärnorna bildar konturer som liknar Tiuku, Fike eller Spindeln. Stjärnorna bildar cirklar, ringlande band, pyttesmå figurer, där stjärnorna ligger nära varandra och stora figurer, där stjärnorna befinner sig på helt olika sidor av himlen.

Ibland rör sig ett stjärnskott över himlen i lugn takt.

Även om du är liten, är du ändå en viktig och unik del av hela stora världsalltet som du ser omkring dig och ovanför dig. Bredvid dig finns dussintals andra spindelnät, där tiotals och åter tiotals små vattendroppar skimrar i månskenet, precis som du.

Alla små vattendroppar har sina egna unika tankar. Varje vattendroppe har drömmar och mål, glädje och sorg, och alla dessa vattendroppars tankar är lika viktiga. Tillsammans skimrar de vackert i månskenet, precis som stjärnorna ovanför i rymden."

Barnen får fortsätta att koppla av så länge som det känns bra. När den läsövningen har avslutats, kan du sätta bakgrundsmusiken på högre volym. Efter avslappningsträningen styrs barnen att sakta röra på sina fingrar och tår, händer och fötter och att öppna ögonen.